

VISITATIE EN TOEZICHTSRAPPORT

EXECUTIVE SUMMARY

PUBLIEKE VERSIE¹

Betreft: Verslag van de controle en de visitatie bij de Directie van de internationale politie samenwerking van de federale politie door het Controleorgaan op de politie informatie in het kader van zijn toezichts- en controlebevoegdheid

Referentie: DIO19001

---

¹ De publieke versie van een verslag van het Controleorgaan betekent dat deze versie niet of niet noodzakelijk alle elementen bevat die vermeld worden in het basisverslag dat aan de bestemmingen wordt gericht. Sommige elementen of passages zijn weggelaten of werden geanonimiseerd. Daar kunnen diverse redenen voor zijn, zowel van wettelijke aard of omwille van opportuniteitsmotieven: het niet openbaren van politie technieken of tactieken, het geheim van het onderzoek, het beroepsgeheim, het feit dat een tekortkoming inmiddels werd verholpen, enzovoort.

I. Voorwerp en opzet van het onderzoek

1. De Schengenregelgeving bepaalt dat de bevoegde controleautoriteit van elke lidstaat ten minste om de vier jaar een controle uitvoert betreffende de activiteiten van verwerking van persoonsgegevens op zijn grondgebied in het kader van het SIS II².

Het Controleorgaan (hierna "het Controleorgaan" of het "COC") heeft als opdracht³ de wettelijkheid te controleren van de verwerkingen van gegevens door de politiediensten zoals bedoeld in artikel 2, 2° van de wet tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst⁴, inzonderheid met het oog op de preventie en de detectie van strafrechtelijke inbreuken, onderzoeken en vervolgingen ter zake of de uitvoering van strafrechtelijke sancties, met inbegrip van de bescherming tegen bedreigingen voor de openbare veiligheid en de preventie van dergelijke bedreigingen⁵.

2. Daar België een Schengen-lidstaat is en het beheer van de Schengen-signalerings- en verantwoordelijkheidsaspecten van de Belgische politiediensten, is het COC (en dus niet langer de Gegevensbeschermingsautoriteit) sinds de inwerkingtreding van de WGB op 5 september 2018 bevoegd om de controles inzake conformiteit van deze databank uit te voeren alsook de wettelijkheid te verifiëren van de verwerkingen die worden verricht in het kader van het Schengeninformatiesysteem (hierna "SIS II")⁶.

Het is in dit kader dat het Controleorgaan op 24 en 25 september 2019 een controlebezoek heeft afgelegd bij de Directie van de internationale politie samen met de federale politie (afgekort 'CGI').

De visitatie waarover in dit rapport verslag wordt uitgebracht, was een spontaan bezoek en is er dus niet gekomen als gevolg van een (individuele) klacht; het vloeide evenmin voort uit het bestaan van aanwijzingen van niet-naleving, door de betrokken directie van de federale politie, van de geldende wet- en regelgeving.

3. De visitatie past in het kader van de uitvoering van het strategisch plan van het Controleorgaan en garandeert de inachtneming door het COC van zijn verplichtingen inzake de Schengenregelgeving.

---

² Verordening van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II)), artikel 44 (hierna 'SIS II-verordening') en Besluit 2007/533/JBZ van de Raad van 12 juni 2007 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II), *OJ L. 205, 7 augustus 2007*, artikel 60 (hierna 'SIS II-besluit').

³ Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna 'WGB'), artikel 71 en wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, artikel 4.

⁴ Wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus.

⁵ WGB, artikelen 27 en 71.

⁶ SIS II-besluit, artikel 60 en SIS II-verordening, artikel 44.

Het bezoek focuste op de juridische aspecten, t.t.z. op het beheer van een Schengen-signalering, de uitvoering van de opdrachten van de functionaris voor gegevensbescherming, de naleving van de regels inzake gegevensbescherming en op de controle van een steekproef van dossiers.

II. Resultaten van de visitatie en de controle

II.1. Algemene opmerking: stilzwijgen van het Belgisch recht m.b.t. de verwijzingen van de Schengenregelgeving.

4. De rechten en plichten die voortvloeien uit de oprichting van de Schengenruimte, worden geregeld door verschillende instrumenten⁷. De Schengenregelgeving verwijst voor bepaalde aangelegenheden naar het nationale recht van de lidstaten.

Deze verwijzingen, die voor de lidstaten in geen geval een loutere optie zijn om de bestaande Schengenregelgeving al dan niet aan te vullen, moeten hen ertoe bewegen deze kwesties op te lossen in hun nationaal recht of dit recht aan te passen opdat het de toepasselijke regels zou aanvullen, zoals bepaald door de Schengenregelgeving.

Deze verwijzingen naar de nationale wetgeving krijgen actueel geen antwoord op het niveau van het Belgisch recht.

Zo verwijst de Schengenregelgeving naar het nationale recht in verband met de vaststelling van de bewaringstermijn van bepaalde gegevens. De termijnen die op het ogenblik waarop dit verslag wordt geschreven in het Belgisch recht zijn vastgesteld, hebben echter geen betrekking op dit type van gegevens.

Een ander voorbeeld betreft de informatie die zou kunnen worden verstrekt aan een persoon die zijn recht uitoefent van (onrechtstreekse) toegang tot de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van het SIS II.

De WGB verwijst immers naar een Koninklijk besluit dat de "*categorieën van contextuele informatie die aan de betrokkene kunnen worden medegedeeld*" zal vaststellen. Tot op heden bestaat er echter geen dergelijk Koninklijk besluit.

---

⁷ Voorbeeld: verordening van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II), artikel 1, en Besluit 2007/533/JAI van de Raad van 12 juni 2007 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II), *OJ L. 205, 7 augustus 2007*, artikel 1. Deze teksten zijn rechtstreeks toepasselijk in het Belgisch recht.

Dit gebrek aan bepalingen in het nationale recht leidt tot vaagheid en onzekerheid wat betreft de volledige en doeltreffende uitvoering van de Schengenregelgeving op het Belgisch grondgebied.

II.2. Interne werking van de betrokken directie van de federale politie

5. De vaststelling van punt II.1. buiten beschouwing gelaten, neemt het Controleorgaan nota van de moeilijkheden die blijken te bestaan op het niveau van de werking van de betrokken directie van de federale politie. Het COC geeft zich rekenschap van de techniciteit die kenmerkend is voor de materie van de internationale signaleringen, maar kon niet anders dan vaststellen dat de gebruikte instrumenten veeleer van aard zijn de uit te voeren taken nog te bemoeilijken.

II.3. De uitoefening van zijn opdrachten door de functionaris voor gegevensbescherming (DPO of Data Protection Officer)

6. De combinatie van de bestaande regels inzake gegevensbescherming enerzijds en internationale signaleringen anderzijds houdt in dat het beheer van de Schengen-signaleringen tot op het ogenblik waarop ze worden gewist passende garanties genieten.

Tot die garanties behoren de noodzaak voor de functionaris voor gegevensbescherming, die belast is met de controle op de naleving van de regelgeving en de interne regels, om alle vereiste kennis te bezitten en te beschikken over toereikende middelen om zijn opdrachten uit te voeren.

Op dit vlak is een herziening van de middelen van de DPO, die is aangewezen voor de verwerkingen van gegevens in verband met de Schengen-signaleringen, noodzakelijk om hem in staat te stellen zijn opdrachten uit te voeren; die opdrachten omvatten opleiding, bewustmaking, controle en het leveren van adviezen op proactieve en regelmatige wijze.

7. Het Controleorgaan wenst echter ook de aandacht te vestigen op het feit dat er al aanpassingen zijn doorgevoerd wat betreft de rechten van de betrokken personen; er is immers een procedure uitgewerkt die toelichting geeft bij de onrechtstreekse aard van het recht op toegang tot de door de politiediensten verwerkte gegevens en die procedure werd ter kennis gebracht van de personeelsleden. Deze procedure wordt aangevuld met typebrieven ter attentie van de betrokken personen, waarin ze uitleg krijgen over de te ondernemen stappen.

III. Conclusie – Aanbevelingen – Corrigerende maatregelen

8. Het bezoek van het Controleorgaan focuste op het beheer van een Schengen-signalering, de uitvoering van de opdrachten van de functionaris voor gegevensbescherming, de bescherming van de gegevens en de controle van een steekproef van dossiers.

9. Om te beginnen legt het COC de nadruk op de goede omstandigheden waarin het bezoek heeft plaatsgevonden alsook op de kwaliteitsvolle informatie-uitwisseling tussen de verschillende betrokkenen.

Er is gebleken dat de gevallen van non-conformiteit die het Controleorgaan heeft geïdentificeerd, ten dele te wijten zijn aan een duidelijk tekort aan budget en voldoende opgeleid personeel.

Het personeelstekort en het gebrek aan financiële middelen bieden echter geen verklaring voor bepaalde (wekerende) vaststellingen tijdens de visitatie.

Een Schengen-signalering is immers het resultaat van een lang proces waarbij actoren van verschillende niveaus betrokken zijn. Het is dan ook van het grootste belang dat eenieder zich bewust is van zijn rol en verantwoordelijkheden.

Dit is inzonderheid belangrijk wanneer het erom gaat in het Belgisch recht gevolg te geven aan de verwijzingen in de Schengenregelgeving.

Om deze redenen heeft het COC meerdere aanbevelingen geformuleerd conform de bevoegdheden die het geniet krachtens artikel 221 van de WGB. Het COC heeft ten aanzien van de betrokken directie van de federale politie ook corrigerende maatregelen getroffen.

Het COC heeft voorzien dat het regelmatig op de hoogte zal worden gehouden van de opvolging die aan zijn aanbevelingen en aan de corrigerende maatregelen wordt gegeven en zal deze opvolging controleren ter gelegenheid van latere bezoeken.

Aldus beslist door het Controleorgaan op de Politie Informatie op 12 februari 2020.

*****